

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırını dəyişikliklər 11.09.13 12:48

İmam Rəbbani həzrətinin buyurur:

“Oturuşunuzda və duruşunuzda, bir sözlə, bütün davranışlarımızda Allah-Təalanın rızasını qazanmağı hədəfləmişliyik... İçimizdə, çölümüzdə Haqq-Təala ilə birlikdə olmalıdır.

Məsələn tamamən qeybət halı sayılan yuxuya gedərkən sabahkı ibadətərimizi daha gözəl və müqəmmələndə bilmək üçün istirahət etməyə niyyət etməliyik

. Bu məqsədlə yatdıqda yuxu da başdan-sona ibadət olar. Necə ki, “alimlərin yuxusunun ibadət olduğu”^[1] rəvayət edilmişdir.”^[2]

[Rəbbinə ibadət etmək üçün yaradılmış insan oğlu son nəfəsinə qədər bu həqiqətin şüur və idrakı içində yaşamağa cəhd etməlidir. Əsil mömin həyatının hər anında Allah rızasının arayışında olmalıdır. Həmçinin kamil bir mömin bu arayış içində işlədiyi heç bir xeyri kifayət görməz, daim xeyrxah işlərə can atar.

Haqqa qulluq sadəcə namaz, oruc, zəkat və həcc kimi müəyyən zamanlarda ifa edilərək tamamlanan ibadətlərdən ibarət deyil. Haqqa qulluq bu ibadətlərlə yanaşı gözəl əxlaq və müamilələr kimi möminlərin hər anını əhatə edən, ömürlük bir həyat nizamıdır. Haqq-Təalanın ibadətlər xaricində də rızasına uyğun gələn bütün feillərə əcr vəd etməsi, qəzəbini cəlb edən bütün feilləri yasaqlaması da bundan irəli gəlir.

Bu etibarla mömin ibadətlər xaricində qalan bütün bəşəri davranışlarını da Haqqa itaət kimi ülvə bir qayəyə bağlayaraq, onlar vasitəsilə də Haqqın rızasını qazanmağa çalışmalıdır. Bu həqiqət səbəbilə:

İmam Rəbbani həzrətinin belə buyurur:

“Ləzzətli qidalar və gözəl libaslar xüsusunda nəfsin həzzini ön planda tutmamalıyıq. Bunun yerinə yemək-İçməklə məsələlərdə ibadətə güc-qüvvət qazanmaq niyyəti daşmalıyıq. Gözlə patlarlar geyinməndə: “Hər dəfə məxcidə gedərkən gözəl libaslarınızı geyinin!”(əl-Əraf, 31) ayətindəki ilahii məsləhətə niyyət etməyi daşmalı, insanlara göstəriş etməklə məqsəd dimiz olmamalıdır...”^[3]

[Gördüyümüz kimi, mömin gündəlik həyatına aid ehtiyatlarını belə Haqq-Təalanın razı qalacağı xalis niyyətlə yerinə yetirdiyi təqdirdə o davranışlarını da ibadət mahiyyətinə çevirmiş olar.

Osman Nuri TOPBAŞ/ HAQQ DOSTLARINDAN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -3-

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırını dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Uca dinimiz İslam möminləri nəfsaniyyət və masivadan uzaqlaşdırıb Rəbbani bir istiqamətə yönləndirə bilmək üçün maddi və zahiri hadisələri belə mənəvi bir qayeye bağlayaraq ona ülvə mənə qazandırmışdır. İnsanın yalnız ibadət və əxlaq dairəvi fəallərini deyil, bədani ehtiyaclardan irəliləyən davranışlarını da mənalandırmışdır.

Məsələn, yeyib-İçmək bədani bir ehtiyacdır. Lakin İslam bu bədani ehtiyacı da ideallaşdıraraq onu ibadətə qüvvət olmaq niyyəti ilə savab vasitəsinə çevirir. Həmçinin bu çərçivədə yeməyə bismillahlə, yəni Allahın adını anaraq başlamağı, yeyilən hər bir tükədə Allahın nemət və lütfərinin böyüklüyünü təfəkkür etməyi, bütün bunların müqabilində Ona həmd, şükür və zikr halını qoruyub saxlamağı tələq edir. Yəni yeyilən qidanın vücudə təmin edəcəyi maddi faydadan daha çox onu feyz və ruhaniyyətlə təchiz edərək bir növ ibadət hökmünə girməsini təmin edir.

Uca dinimiz İslam bu misaldə olduğu kimi bəşəri həyatın bütün zəruri işlərini ülvə bir qayeye bağlayaraq möminlərə hər an Haqqın rızasına nail ola biləcəyi fərsətləri vermişdir.

Bu fərsətləri dəyərləndirə biləcək dərəcədə könüvlə ayıqlığına sahib olan arif möminlərin yeyib-İçmələri, oturma-durmaları, hətta yatmaları belə -niyyətlərindəki ixlasın bərkətili- ibadət hökmünə keçir. Fəqət bunun əksinə, bu kimi ilahi ehsanlardan qafil qalanların ibadətə belə riyə və göstəriş kimi nəfsani niyyətlərə qansdığı üçün Haqq-Təalənin qəzabını cəlb edir.

Deməli, həyatın hər anını ibadət vəadilə ehyə edə bilmək üçün könüllərimizi bu xüsusda mənəvi bir tərbiyədən keçirməmiş lazımdır. Bu sayədə gözəl bir "niyyəti şüuru" qazanmalıyıq.

Hədəsi-şərifdə buyurulduğu kimi:

"Möminin niyyəti: İ (mə) qə (d) v (i) x (lası) İ (m) İ (nd) n xeyir (dir)". (Süyuti, Camiüs-Səğir, II, 194)

Üstəlik həyatını daim ibadət halına gətirə bilmək üçün ixlasla çalışan qullarına Allah-Təala çox müstəsna lütfərlər verir. Məsələn, bir insan adı vaxtlarda davamlı olaraq ifadə etdiyi nəfilə ibadətə xəstəlik, səfər, ağır yorğunluq, yağlılıq kimi üzrlər səbəbindən bəzən yerinə yetirməyə bilər. Bu zaman Allah o insanın niyyətindəki səmimiyyət səbəbilə ona ibadətini etmiş kimi savab lütfərlər verir.

Müfəssirlər də:

"Yalnız iman g (i) tirib yaxşı İ (m) İ (nd) n başqa! Onları sayısız-hesabsız, davamlı mükəfətlə gözəl yir." (ət-Tin, 6) ayəyi-kəriməsi haqqında "İnsan bədani cəhətdən əməl etməyə əlverişsiz olduqda belə onun əcri niyyətindəki səmimiyyət və sağlam vaxtlarında göstərdiyi səylər nisbətində sonsuz qədər davam edir", - demişlər. Bu səbəblə əldə fərsət varkən qararlı olaraq ibadət və saleh əməllərə davam etməliyik.

Osman Nuri TOPBAŞ/ HAQQ DOSTLARINDAN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -3-

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırını dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Bizə ən böyük nümunəvi şəxsiyyət olaraq lütf edilən Hz. Peyğəmbər r-in ibadətli həyatının hər sahasını ahəngli şəkildə əhatə etmişdi. Onun mübarək həyatına baxdığımız zaman sanki ömrünün sonuna kimi bütün anlarını ibadətə keçirmiş olduğunu zənn edərik.

Halbuki Resulullah r ibadət həyatını ən ali səviyyədə davam etdirməklə yanaşı dünyəvi xidmətlərini də axsatmadan, hətta ən mükəmməl şəkildə yerinə yetirmişdir. Həqiqətən O, həm gecə-gündüz ibadətli həyatına həssaslıqla davam etmiş, Allahın gönderdiyi dini çox böyük çətinliklərə sinə gerəkər insanlara təbliğ etmiş, vəhyin izahı möhtac olan tərəflərini söz və əməlləri ilə şərh etmiş, həm də ailəsiylə maraqlanmış, kasıbların dardına şərik olmuş, matəmlərin yanında olmuş, hədsiz dərəcədə gülcü və sağlam bir dövlətin təməllərini atmış, krallara elçilər göndərər onları İslama dəvət etmiş, elçilər qəbul edib onlara qonaqparvarlik etmiş, ordular göndermiş, Allahın dinini təbliğ zamanı qarşısına çıxan maneələri aradan qaldırmaq üçün fədakarlıqla mücadilə etmişdir.

Yəni heç bir dünya işi onu ibadətindən kənarlaşdırı bilməmişdir. Əksinə, Resulullah r dünyəvi fəaliyyətlərini də Allahın rızasına uyğun şəkildə ifa etdiyi üçün hər anını ibadət vəcdiyyə ilə əhyə etmişdir. O, heç kimsənin altından qaça bilməyəcəyi qədər ağır olan günlük vəzifələrini nöqsansız yerinə yetirməklə yanaşı, məbədərə qəpanib özünü ibadətə vermiş insanlardan daha mükəmməl şəkildə Allaha qulluq etmişdir.]

İmam Rəbbani hi:zir:ti:ri buyurur:

"Bir vaxt f:rz namazı camaatla da etmə k (camaatdan uzaq qalaraq qılınan v: f: rz olmayan) bir çox çil: doldurmadan daha f:zil: tildir. Bununla yanaşı ş:ri: saslara riay: ti: edil: n zikr v: t: f: kkür: r d: çox f:zil: ti v: hi: miyyə tildir." ⁴⁵

[İslam fərdiyyəti və məm məkəzi pəşənə qədən edr, icmaləşməyi və əyşməşyi tələp edr. İctimai təşəvvürün ik təzahürü isə camaatda qılınan namazda bəşir. Burada mömünlərin birlik və bərabərlik duyğularını cücür, inkişaf edir və möhkəmlənir.

Rəbbuləlah r bəla buyurmuşdur:

"...Camaat halində olmağın v: ayrılaşdır: n k dəğmədən pədd: t: uzaq dərəcəni bə: yri: m. Çünki pəşən f: kəşənə pəşən k: ul: t: b: vab: rə: b: n: E: r: d: oha, c: m halində pəşənərdən k: uzağdır. C: m: n: m: n: z: d: olmaq v: n: k: a camaatda davam etdir. (Tirmidzi, Fəhm, 7/2165)

"...Bir adəmə bəşir b: t: qiləş: namaz f: kəşənə qiləş: namazdan daha b: r: k: b: v: əvvəl daha əntəş: b: n: E: r: d: qiləş: namaz da b: r: E: r: d: qiləş: namazdan daha b: r: k: b: v: E: r: d: b: t: d: qiləş: qiləş: sayı n: d: d: r: çol olarsa, Allah: T: aləmi b: r: o: d: r: çol əşənə g: t: (Əbu Davud, Səhih, 47/564; Nəssə, İmamət, 45)

Gözü görməyən səhəbə Abdulləh bin Ömər M: k: t: m: t: :

"...Ya Resuləlah, Mədənin zahiri həşənəti və yricə həşənəti pəşur. (Bu həşənətin məna zərər verməsindən qorunur, cəmələ gəlməyib evdə namaz qılmağa köza verm?)"- deyə soruşdu.

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Resulullah r:

“Hayyi, all-saaf, h-vi, hayyi, all-f, bati” epeyinc mi? ES: İc, dıyenne, m, icadi, gi f” buyurdu. (Rbu Davud, Səhih, 46/553)

Öbündüylü kimi İmamiyə qarşı hədəz dərsədə pəqəti və məhəməti olan Həzrət Peyğəmbər r gütəri güməyən bir səhabəsinə bu tələmə verməyirdi: Ələ isə kəpəti bir çünün olmağı vəziyyətlərdə camaatda namazda işlək etməyən necə dəhşətli bir qəfət və zərar olacağını ödədi dıyılmək lazımır...

S: Fa bəzi Abdullah c. bəzi dəmpör:

Ömür bəzi X' İbad 1 bir Ramazan günü bəzi gəlməyirdi. Ələ İbadətindən bir nəfərini yəstiyə gətirdiklə:

“Bu adəmətin nə dərdi var ki, mənimlə birləşmə camaat namazında işlək etməz?”; deddi, Mən:

“Eyl Mənimlə Ömür Ağam hamı ilə birləşmə namaz qılmaq, səhərə qədər buna davam etdik. Daha sonra sən namazın qılıb yəstidir”, dedim.

Həzrət Ömür bu cavabı verdi:

“Sən namazın camaatda birləşmə qılmaq mənim üçün səhərə qədər namaz qılmaqdan daha sevimlidir.” [\[1\]](#)

Mənim üçün hər zaman edilmiş vəzib olan qulluq vəzifələri var. Kamil bir möminə yərayan odur ki, bunlara ən mühüm olmağa öcəkək verib, digərlərinin itaəmə də gücü çatdığı nisbətədə say gələtin.

Şübhəsiz ki, Həzrət qulluq vəzifələrinin ən başında “İbadət”dir. İla edilmiş olan bir fərdin olduğu vəzifədə ondan bəyqə əməllərlə məşğul olmaq –əflla İbadət, veyriyyəçilik və ya xalqı xidmət kimi fəzələ əməllər də olsa- səhv hərəkətdir.

Mənim İbadət həyatında hər şeydən əvvəl fərdin ədə edilmiş gəlir. Nəfəs İbadətlərin dıymət və fəzələ yalnız fərdinə əlavə olan ədə edilmələrinə bağlıdır. Necə ki, bir qütblü həzrət Həzrət Peyğəmbər r Allah-Təalının belə buyurduğunu bıldır:

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

© 2013 Osman Nuri Topbaş. Bütün hüquqlar qorunur. Bu kitabın satışından əvvəlki nəşrləri ilə bəzi fərqlər ola bilər.

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....